

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoPr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117201067
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117201067.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v individuálnom pracovnoprávnom spore žalobkyne: C.. I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G., K. XXX/XX, zastúpená: JUDr. Gabriela Jablonská, advokátka, IČO: 17 080 223, so sídlom 040 01 Košice, Letná 47 proti žalovanému: M. B., W.: XX XXX XXX, B. XX, XXX XX B., zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., IČO: 47 231 785, so sídlom 040 01 Košice, Užhorodská 21, o určenie neplatnosti odvolania z funkcie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 11Cpr/7/2017-286 z 08.10.2019 takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán individuálneho pracovnoprávneho sporu súd prvej inštancie svojím, už v poradí druhým rozsudkom výrokom I. určil, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky ZŠ a MŠ B. vykonané listom žalovaného zo dňa XX.XX.XXXX je neplatné a súvisiacim výrokom II. o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti jej odvolania z funkcie riaditeľky ZŠ a MŠ B., ktoré žalovaný učinil listom zo dňa XX.XX.XXXX (+ mzdových nárokov, ktoré boli vylúčené na samostatné konanie) vychádzajúc z ostatného zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu v tejto veci (sp. zn. 19CoPr/2/2019 z 08.11.2018), v zmysle ktorého je daná jeho právomoc a kauzálna príslušnosť, ide o individuálny pracovnoprávny spor s tým, že žalobkyňa bola do funkcie riaditeľky menovaná žalovaným dňa 30.04.2014 s účinnosťou od 01.07.2014 do 30.06.2019, kde v tejto súvislosti jej vznikla o.i. i povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery, a to do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky, pričom žalobkyňa si túto svoju zákonnú povinnosť bezpochyby nespĺnila, kde zákon naproti tomu ukladá zriaďovateľovi po vyjadrení príslušnej rady školy obligatórne povinnosť takéhoto riaditeľa z funkcie odvolať a táto jeho povinnosť z časového hľadiska nie je ničím limitovaná. Odvolanie z funkcie riaditeľky bolo určité a zrozumiteľné, dostalo sa do dispozičnej sféry žalobkyne, ktorá však namietala jeho neplatnosť aj pre rozpor s dobrými mravmi, lebo bolo podľa žalobkyne účelové z dôvodu, že tá začala poukazovať na neplnenie si povinností žalovaného ako zriaďovateľa školy. Za skutočný motív odvolania z funkcie riaditeľky školy súd prvej inštancie ustálil to, že žalobkyňa ako riaditeľka školy podala na jar 2016 jednak podnet na OR PZ D. P. na preskúmanie dodržiavania zákonnosti a vyvedenia dôsledkov z porušovania rozpočtových pravidiel, ktorý bol následne odstúpený na úrad vládneho auditu na prejednanie správneho deliktu, keďže sa

nejednalo o trestný čin, ako i to, že žalobkyňa v mesiaci december 2016 podala proti žalovanému na M. súde D. P. päť žalôb na plnenie. Ak by žalobkyňa na neplnenie si zákonných povinností žalovaného nepoukazovala, nedošlo by ku jej odvolaniu s tým, že k jej odvolaniu zo strany žalovaného došlo po viac ako 2 rokoch od porušenia povinnosti deklarovať svoje majetkové pomery. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, ods. 2, § 39 Obč. zák., výrok o trovách konania podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol žalovaný poukazujú na odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, f/, g/, h/ CSP (nesplnenie procesných podmienok, porušenie práva na spravodlivý proces, vada v obsadení súdu, iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie, nesprávne skutkové zistenia, nedostatočnosť doteraz zisteného skutkového stavu, nesprávne právne posúdenie). Z obsahu podaného odvolania je zrejmé, že žalovaný na prvom mieste nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o jeho motíve odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky, ktorým podľa odvolateľa bola výlučne skutočnosť, že žalobkyňa si nespĺnila svoju zákonom stanovenú povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky, a nie, ako to uzavrel súd prvej inštancie, že dôvodom pre odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo jej poukazovanie na neplnenie si zákonných povinností zo strany žalovaného vo finančno - ekonomických záležitostiach. Žaloby zo strany žalobkyne na plnenie boli totiž podané až po tom, ako bola zistená a riešená absencia majetkového priznania žalobkyne. Žalovaný inú možnosť po zistení nespĺnenia si povinností zo strany žalobkyne deklarovať majetkové pomery, ako ju odvolať z funkcie riaditeľky, ani nemal. Podľa odvolateľa nejde tu o pracovnoprávny spor, a preto nie je možné aplikovať ustanovenia Zák. práce., a ak by sa mali, tak potom práve zákaz zneužitia práva by ho tiež nútil žalobkyňu odvolať z funkcie riaditeľky, pričom jej pracovnoprávny vzťah stále trvá. Spôsobom odôvodnenia rozsudku podľa odvolateľa súd prvej inštancie preukazuje, že rozhodla vo veci zaujatá sudkyňa. Absentuje tu tiež požiadavka naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, lebo doba, na ktorú bola žalobkyňa do funkcie riaditeľky ustanovená, už uplynul. Súd prvej inštancie okrem toho, ani na jednom pojednávaní neuviedol svoje predbežné právne posúdenie. Navrhol zmenu rozsudku spočívajúcu v zamietnutí žaloby. Súčasne uplatnil trovy konania.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a uplatnila trovy odvolacieho konania. Na prvom mieste venovala svoju energiu, v tomto spore už vyriešenej otázke (s ktorou ale nesúhlasila), a to, splneniu zákonných predpokladov pre jej odvolanie z funkcie riaditeľky. Inak mala za to, že odvolanie z funkcie riaditeľky po cca 2,5 roka od porušenia povinností je v rozpore s dobrými mravmi. Naliehavý právny záujem netreba podľa nej preukazovať, ak podanie takejto žaloby rieši právny predpis. V ostatnom ide o kontra argumentáciu ku odvolaniu, ktorá už bola ňou prezentovaná pred súdom prvej inštancie.

5. Iné podania strán dané neboli.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, f/, g/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku vecne nesprávne, čím boli splnené podmienky pre jeho zmenu podľa § 388, § 390 CSP.

7. Vzhľadom na to, že odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania a dôvodom pre zmenu napadnutého rozsudku je len právne posúdenie otázky rozporu odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky s dobrými mravmi, ktorú posudzoval už súd prvej inštancie a obidve sporové strany sa k tejto otázke vyjadрили, odvolací

súd nepovažoval za potrebné a účelné na prejednanie odvolania nariadovať pojednávanie, keď si to nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

8. Predmetom odvolacieho prieskumu je posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie, ktorý určil, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky učinené žalovaným listom zo dňa 20.12.2016 je neplatné pre jeho rozpor s dobrými mravmi.

9. Nepochybným v tomto spore je, že žalobkyňa bola žalovaným ustanovená do funkcie riaditeľky MŠ a ZŠ B. dňa XX.XX.XXXX, a to s účinnosťou od 01.07.2014 do 30.06.2019. Rovnako nepochybný v tomto spore je, že si žalobkyňa svoju zákonnú povinnosť deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie riaditeľky nespĺnila, a že v dôsledku toho ju žalovaný listom zo dňa 20.12.2016 z funkcie riaditeľky odvolal. Z hľadiska zákonných predpokladov uvedené odvolanie z funkcie riaditeľky je perfektným právnym úkonom, ku čomu sa odvolací súd už vyjadril vo svojom uznesení v tejto veci sp. zn. 19CoPr/2/2018 z 08.11.2018. Od tohto záveru, aj napriek nesúhlasu žalobkyne prezentovaného pred súdom prvej inštancie ako i v odvolacej replike, niet rozumného dôvodu odkloniť sa. Rovnako tak, aj k žalovaným nastolenej otázke aplikácie Zák. práce na pojednávanú vec.

10. Nepochybný v tomto spore taktiež je, že žalobkyňa niekedy na jar v roku 2016 poukázala na neplnenie si zákonných povinností zo strany žalovaného ako zriaďovateľa školy vo finančno - ekonomických záležitostiach. V decembri v roku 2016 žalobkyňa podala proti žalovanému na Okresný súd D. P. päť žalôb na plnenie. Porušenie zákonnej povinnosti žalobkyne deklarovať svoje majetkové pomery bolo žalovaným indikované v mesiaci november v roku 2016, a ku samotnému odvolaniu z dôvodu zisteného porušenia zákonných povinností došlo zo strany žalovaného koncom mesiaca december v roku 2016.

11. Neplatnou je aj výpoveď zamestnávateľa, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi predpokladá, že motívy výpovede nie sú v súlade so základnými zásadami právneho poriadku. Uvedené možno bez akýchkoľvek pochybností použiť i pre túto vec.

12. Potom aj odvolanie z funkcie riaditeľky je neplatné, ak svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 55/2011). V praxi všeobecných súdov sa pojmom dobré mravy (boni mores) označuje súhrn základných spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 151/2009). Dobré mravy sú považované za kritérium, podľa ktorého sa v najrozmanitejších oblastiach práva posudzuje správanie subjektov práva s tým, že konanie proti dobrým mravom býva adekvátne sankcionované. I keď pojem dobré mravy nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky definovaný, viaceré zákony obsahujú priamy odkaz na dobré mravy. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi tiež vtedy, keď konajúci síce navonok postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. Zo strany takto konajúceho subjektu ide len formálne o výkon práva; jeho skutočným zámerom a tiež účelom jeho konania totiž nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného).

14. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie neopomenul skúmať, aký bol skutočný motív žalovaného pre odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky, lebo poznanie skutočných dôvodov pre odvolanie je podkladom pre záver o jeho prípadnom rozpore s dobrými mravmi, resp. pre záver, že konanie žalovaného v procese odvolávania vykazuje znaky zneužitia práva, lebo je len naoko súladné s objektívnym právom. Súd prvej inštancie na základe skutkových zistení zadovážených vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky bolo účelové, no opomenul, že toto odvolanie smerovalo skutočne k dosiahnutiu navonok proklamovaného cieľa, ktorým je, zákonné obligum zriaďovateľa odvolať riaditeľku v prípade nesplnenia si zákonnej povinnosti deklarovať svoje majetkové pomery do 30 dní od ustanovenia do funkcie. Toto odvolanie bolo teda zamerané výlučne na to, aby žalovaný rešpektoval zákonný stav, v ktorom bol nútený žalobkyňu z funkcie riaditeľky

odvolať pre nesplnenie jej zákonných povinností; motivované tak nemohlo byť konaním žalobkyne, ktorá poukazovala na možné porušovania zákonných povinností žalovaného.

15. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych argumentov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. vyhovujúcom výroku je potrebné postupom podľa § 388, § 390 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

16. K ostatnej, no už nespôsobilej odvolacej argumentácii žalovaného ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd uvádza nasledovné:

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach konštatoval (napr. v uznesení z 30.09.2013, sp. zn. 7Cdo 156/2012, v uznesení z 11.09.2013, sp. zn. 5Cdo 56/2012, v uznesení z 21.08.2013, sp. zn. 5Cdo 186/2013 a mnohé iné), „ že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebránia dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ OSP posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti“ (R 59/1997). Táto zásada platí i pre odvolacie konanie. Zo strany žalovaného však boli v odvolaní produkované iba námietky týkajúce sa procesného postupu a rozhodovacej činnosti sudkyne, na ktoré nemožno potom prihliadať.

18. Aj keď už uplynulo obdobie, na ktoré bola žalobkyňa ustanovená do funkcie riaditeľky, naliehavý právny záujem na požadovanom určení daný bol, pretože v prípade kladného rozhodnutia v tejto časti, by boli následne posudzované jej mzdové nároky titulom rozdielu príjmu medzi riaditeľkou školy a radovou učiteľkou (podobne napr. aj Krajský súd v Žiline, sp. zn. 5CoPr/1/2018).

19. K neuvedeniu predbežného právneho posúdenia veci odvolací súd poukazuje pre zmenu na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/17/2017, v zmysle ktorého ku zhojeniu uvedeného nedostatku dochádza samotným rozhodnutím súdu prvej inštancie, v dôvodoch ktorého v zmysle § 220 ods. 2 CSP je súd povinný o.i. uviesť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Náprava prípadného nesprávneho postupu súdu prvej inštancie v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalovaný v predmetnej veci aj využil.

20. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).